

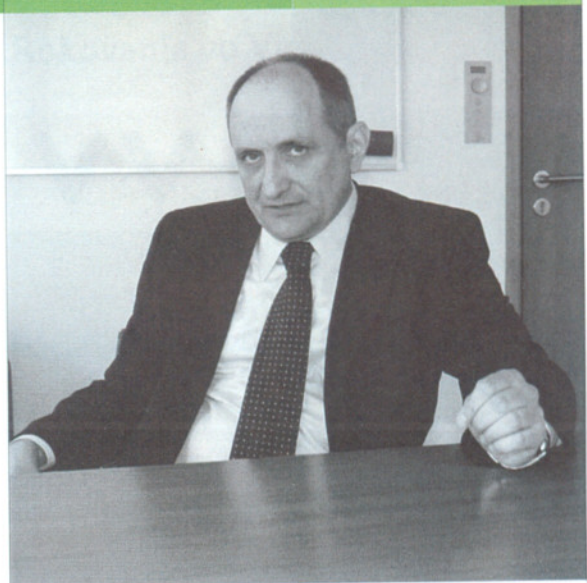
Ako člen Bankovej rady ste mali pohľad na dohľad nad finančným trhom takpovediac z druhého stupňa. Teraz ste už pár týždňov na čele útvaru dohľadu nad finančným trhom a zodpovedáte priamo za fungovanie dohľadu v prvom stupni. Zmenilo to váš pohľad na problematiku dohľadu?

Činnosti súvisiace s dohľadom nad finančným trhom som pred príchodom do centrálnej banky vykonával od roku 1999 najskôr na Ministerstve financií SR a neskôr v Úrade pre finančný trh, takže táto oblasť pre mňa rozhodne nová nie je. Aj keď v mojej práci prináša nové skúsenosti a výzvy prakticky každý deň, môj pohľad na problematiku dohľadu sa v zásadných záležitostiach za celé roky prakticky nezmenil.

Ochrana spotrebiteľa je silnou témou na európskej i národnej úrovni. Na Slovensku sa tejto téme regulátor, dohľad aj trh intenzívne venuje už dva roky. Aktívne ste sa zúčastňovali na príprave návrhu zákona na ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu, ktorý mal ambíciu riešiť túto problematiku skôr ako ostatní členovia EÚ. V mnohých oblastiach išiel aj nad rámec úvah Európskej komisie. Vzhľadom na to, že zákon zatiaľ nebol prijatý a jeho posledná verzia predkladaná do vlády sa stretla s ostrým odmietnutím trhu, predpokladáme, že je tu šanca v novom volebnom období začať znovu.

Vzhľadom na to, že diskusia o ochrane finančného spotrebiteľa sa na Slovensku neskončila, je predčasné hodnotiť reguláciu ako celok. Tvorcovia príslušného zákona jeho návrh postupne viackrát pozmenili, avšak na parlamentné lavice sa už nestihol dostať. Ak v novom volebnom období bude predložený nový ucelený návrh, NBS sa k nemu v pripomienkovom konaní určite vyjadrí. Osobne myšlienku zákonnej úpravy ochrany finančného spotrebiteľa podporujem a uvítam, ak sa v budúcnosti podarí vytvoriť kvalitný legislatívny rámec.

Jedným z neuralgických bodov ochrany spotrebiteľa je kreovanie nových inštitúcií a ich financovanie. Nielen poisťný trh namietal, že je nespravodlivé žiadať, aby to finančné inštitúcie financovali, ale nemali prakticky žiadny dosah na kontrolu rozpočtov inštitúcií. Asociácie na finančnom trhu v námietkach uvádzali paralelu s príspevkami, ktoré sú finančné inštitúcie povinné platiť NBS za dohľad bez toho, aby sa rozpočet útvaru dohľadu zverejňoval a podliehal kontrole trhu tak, ako to bolo predtým v Úrade pre finančný trh. Aký je váš názor na tento



problém a aké riešenie bude podľa vášho názoru presadzovať NBS?

Tam, kde sa hovorí o financiách, je diskusia vždy búrlivá. Realizácia každého projektu niečo stojí a treba nájsť riešenie, ktoré bude efektívne a čo najviac prijateľné pre všetkých zúčastnených. Myslím, že aj skutočnosť, že diskusia na túto tému stále pokračuje, dáva dobrý signál všetkým zúčastneným.

Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve je účinný už niekoľko mesiacov.

Ako sa s ním žije Národnej banke Slovenska?

Táto otázka by mala byť adresovaná skôr tým, ktorí sú týmto zákonom najviac dotknutí. Osobne si však myslím, že vďaka úzkej a intenzívnej spolupráci so zástupcami finančného trhu, najmä s príslušnými asociáciami, sa nám podarilo zabezpečiť pomerne plynulý prechod na novú legislatívu. Určite to bolo vďaka včasnej príprave. Už pri tvorbe zákona sme sa snažili vyhodnotiť situácie, ktoré môžu nastať, a následne pripraviť pre ne riešenia. Vyhotovili sme odpovede na súbor často kladených otázok, ktoré sme zverejnili na internetovej stránke NBS. Absolvovali sme množstvo školení, seminárov, stretnutí, na ktorých sme vysvetľovali zákon a jeho aplikáciu. Myslím si, že to bol dobre investovaný čas a výsledok zodpovedá úsiliu. Už dnes si môžete na našej stránke otvoriť register sprostredkovateľov a vidieť tak „život po 186-ke v realite“.

CEA pred pár týždňami zverejnila stanovisko, podľa ktorého by implementačné opatrenia k Solvency II tak, ako ich navrhuje Európska komisia a CEIOPS, znamenala ťažkú ujmu poisťnému sektoru, ale aj ekonomike a finančným trhom. A v konečnom dôsledku by poškodili spotrebiteľa. CEA namieta, že na poisťovníctvo sa uplatňujú rovnaké prístupy ako na bankovníctvo,



Hovoríme
s členom
Bankovej rady
NBS
Slavomírom
Šťastným



hoci podstata biznisu je rozdielna. Vzhľadom na to, že ste zástupcom NBS v CEIOPS, zaujímal by nás váš osobný názor. Zaujímavé by bolo tiež vedieť, či je CEIOPS vo svojich postojoch – z nášho hľadiska veľmi tvrdých – jednotný.

Podľa môjho názoru ten rozpor medzi CEA a CEIOPS vôbec nie je až taký vyhrotený, ako sa v poslednom čase prezentuje. Výbor CEIOPS sa zaoberal všetkými pripomienkami, ktoré CEA vznikla a snažil sa spolu s CEA nájsť kompromisné riešenie. Množstvo zásadných pripomienok, ktoré sa uvádzajú ako problém CEA, nie je v podstate problémom lokálnych trhov. Slovensko je toho dobrým príkladom. Na druhej strane, množstvo potenciálnych lokálnych problémov CEA vôbec neberie do úvahy. Považujem za potrebné, aby sa každá krajina zaoberala dopadom projektu Solvency II aj individuálne. Našťastie, spolupráca zúčastnených na Slovensku je uspokojivá a výrazne sa stupňuje.

Ako podľa vás ovplyvní implementácia Solvency II poisťný sektor?

Určite významnou mierou. Pripravení budú mať výhodu. To je jeden z dôvodov, prečo sa snažíme tak úzko spolupracovať s trhom pri jej príprave. Identifikácia, poznanie a porozumenie rizík je v dnešnom zložitom svete finančných trhov nevyhnutnou podmienkou prežitia. Na druhej strane uvidíme, aká bude cena za implementáciu tohto nesporne ambiciózneho projektu. Solvency II komplexne ovplyvní reguláciu celého poisťovníctva, a to počnúc povoleniami, cez identifikáciu rizík, až po vykazovanie, či vnútornú kontrolu. Na začiatku sa tento projekt často prirovnával k podobnému projektu v sektore bankovníctva – Basel II. No podľa môjho názoru Solvency II zašla výrazne ďalej, najmä čo sa týka rozsahu, používaných metód a dopadu na sektor. Dobrým príkladom odlišností je tvorba štandardného modelu na výpočet požadovanej a minimálnej miery sol-

ventnosti. Stále je otáznym vplyv Solvency II na malé a jednostranne zamerané poisťovne.

Aké je podľa vášho názoru miesto poisťného trhu na finančnom trhu? Myslíte si, že relevantné rozhodovacie miesta a verejnosť dostatočne chápu špecifiká poisťného priemyslu, ktorého primárnym poslaním je, na rozdiel od ostatných finančných inštitúcií, obchodovať s rizikom?

Myslím, že áno. Poisťovací biznis je o rizikách, pred ktorými sa klient chce chrániť. Nemám radosť z toho, že si niektorí zameňujú poistenie so sporením. Poistenie môže byť do istej miery nástrojom sporenia, ale jeho prvotnou funkciou je zabezpečenie pred rizikami, ktoré vznikajú v oblasti životného alebo neživotného poistenia. Verím, že postupné zvyšovanie finančnej gramotnosti obyvateľstva, ku ktorému chce prispieť aj centrálna banka, pomôže lepšie pochopiť jednotlivé segmenty finančného trhu.

Ako sa pozeráte na plánovanú architektúru dohľadu v EÚ? A aké sú vaše očakávania dopadu na slovenský dohľad?

Je pochopiteľné, že kríza mala vplyv aj na prehodnotenie architektúry európskeho dohľadu. Vytvorenie makroprudenciálnej zložky v jeho štruktúre považujem za dobrý systémový krok. Problematickejšie už bude začať uplatňovať európske sektorové dohľady v takom krátkom čase. Nedostatočne pripravený štart nového systému v období doznievajúcej krízy môže znamenať isté riziko pre stabilitu trhu, ktorá je stále veľmi krehká. Treba povedať, že k navrhovanému modelu vznášali slovenskí zástupcovia pripomienky a komentáre všade, kde na to mali príležitosť.

V Bruseli sa opäť hovorí o garančných schémach v poisťovníctve. Poisťný trh opäť argumentuje, že sa presadzuje nelogická a nesprávna analógia s bankami. Podľa neho je garanciou v poisťovníctve prísny dohľad nad tvorbou a investovaním



technických rezerv a testovanie ich výšky. Preto sú časté hlasy, že zlyhanie poisťovne je zlyhaním dohľadu.

Poisťný sektor je odlišný od iných segmentov finančného trhu a poisťné riziko má svoje špecifiká. Nechcem sa púšťať do polemiky s názormi, podľa ktorých sú dostatočnou garanciou ochrany klienta na jednej strane technické rezervy, ktoré sú tvorené ako súčasť podnikania v poisťovníctve, spolu s požiadavkami na vlastný kapitál a na druhej strane dohľad nad poisťovníctvom. Chcem len pripomenúť, že historicky nastali situácie, v ktorých potreba garančných schém vznikla. Je tiež treba mať na zreteli, že žiadny systém regulácie nemôže stopercentne zabrániť zlyhaniu poisťovne. Vzhľadom na momentálne priority Európskej komisie, medzi ktoré ochrana spotrebiteľa určite patrí, treba brať diskusie o garančných schémach poisťovní vážne.

Ako by ste hodnotili slovenský poisťný trh vo svetle doznievania svetovej finančnej krízy?

Národná banka Slovenska zverejnila 12. apríla 2010 na svojej internetovej stránke materiál Analýza slovenského finančného sektora za rok 2009. Text dokumentu potvrdzuje, že slovenský finančný sektor možno považovať za pomerne zdravý a primerane schopný čeliť rizikám. Podľa môjho názoru možno za to vďačiť stavu trhu, v akom do krízy vstupoval. Počas krízy sa tiež ukázalo výhodou, že slovenský finančný trh bol pomerne konzervatívny a penetrácia rizikovými produktmi na jednej strane a rizikovými aktívami na druhej strane bola veľmi nízka. Napriek poklesu produkcie možno poisťný trh považovať za stabilný.

(red)

Snímky (ip)

**Ing. Slavomír Šťastný,
PhD., MBA**

Narodil sa v roku 1961. Absolvoval Fakultu jadrovú a fyzikálno-inžiniersku Českého vysokého učenia technického v Prahe. V roku 1992 získal na Rochester Institute of Technology titul MBA. V tom istom roku obhájil dizertačnú prácu a ukončil ašpirantské štúdium na Materiálovo-technickej fakulte Slovenskej technickej univerzity. Prax začal vo Výskumnom ústave zväračskom v Bratislave. V rokoch 1991 – 1995 pôsobil postupne vo viacerých investičných a poradenských spoločnostiach, v rokoch 1995 – 1999 bol spolumajiteľom a štatutárnym zástupcom v poradenskej spoločnosti Empiria, a. s., Bratislava.

V roku 1999 bol vymenovaný za riaditeľa Úradu štátneho dozoru nad kapitálovým trhom, po zrušení tejto inštitúcie pracoval ako riaditeľ odboru dozoru nad kapitálovým trhom na Ministerstve financií SR.

Od 1. novembra 2000 bol členom Rady Úradu pre finančný trh, v apríli 2002 sa stal podpredsedom Rady Úradu pre finančný trh pre dohľad nad kapitálovým trhom. Túto funkciu zastával do 31. decembra 2005.

Členom Bankovej rady NBS je od 1. januára 2006, od februára 2010 riadi útvary dohľadu nad finančným trhom. Zastupuje NBS vo Výbore európskych orgánov dohľadu pre oblasť poisťovníctva a dôchodkového sporenia (CEIOPS), vo Výbore európskych regulátorov pre obchodovanie s cennými papiermi (CESR), v Medzinárodnej organizácii orgánov dohľadu v oblasti cenných papierov (IOSCO), Výbore pre finančné trhy OECD a v poradnom výbore Medzinárodnej siete pre finančné vzdelávanie pri OECD.